

موسسه حقوقی آوای عدالت سروش

قانون اساسی سوریه

== ۵۰ ==

اصل ۱ /

۱ - جمهوری عربی سوریه یک دولت دموکراتیک، مردمی، سوسیالیست و دارای حاکمیت با سرزمین غیر قابل تجزیه است. جمهوری سوریه عضو دولت جمهوریهای متحد عرب است ۲ . - کشور عربی سوریه بخشی از وطن عربی است ۳ . - ملت سوریه جزیی از امت عرب است و در تحقق وحدت کامل آن کوشش می نماید. /

اصل ۲ /

۱ - نظام حکومتی کشور عربی سوریه، جمهوری است ۲ . - حاکمیت متعلق به ملت است که آن را بر طبق قانون اساسی اعمال نمایند. /

اصل ۳ /

۱ - رئیس جمهور متدین به دین اسلام است ۲ . - فقه اسلامی منبع اساسی قانونگذاری در کشور می باشد. /

اصل ۴ /

زبان رسمی کشور، زبان عربی است. /

اصل ۵ /

شهر دمشق، پایتخت کشور می باشد. /

اصل ۶ /

پرچم، علامت و سرود کشور و مقررات مربوط به آنها را، قانون تعیین خواهد کرد. /

اصل ۷ /

سوگند در قانون اساسی به شرح ذیل است : به خداوند متعال سوگند یاد می کنم که صمیمانه حافظ نظام جمهوری دموکراتیک خلق باشم و قانون اساسی و سایر قوانین را محترم بشمارم و مصالح ملی و امنیت کشور را مراعات نمایم و در راه تحقق اهداف امت عرب جهت نیل به وحدت، آزادی و سوسیالیسم، سعی و تلاش نمایم. /

اصل ۸ /

حزب سوسیالیست بعث عرب، رهبری جامعه و کشور را بر عهده دارد و جبهه ملی پیشرو را نیز که در راستای هماهنگ کردن نیروی ملت برای خدمت به آرمانهای امت عرب تلاش می کند، رهبری می نماید. /

اصل ۹ /

سازمان مردمی و تعاونیها تشکیلاتی هستند که نیروهای فعال کشور را در راه توسعه و رشد جامعه و خدمت به اعضای آن سازماندهی می کنند. /

اصل ۱۰ /

شوراهای مردمی، نهادهایی هستند که از طریق انتخابات آزاد برگزیده می شوند و اتباع کشور به وسیله آنها حقوق خود را در اداره کشور و هدایت جامعه، اعمال می کنند. /

اصل ۱۱ /

نیروهای مسلح و سایر سازمانهای دفاعی موظف به دفاع از تمامیت ارضی کشور و حمایت از آرمانهای انقلاب در راستای وحدت، آزادی و سوسیالیسم می باشند. /

اصل ۱۲ /

دولت در خدمت ملت است و سازمان های وابسته به آن حامی حقوق اساسی اتباع کشور می باشند و برای رشد و اعتلای سطح زندگی مردم تلاش خواهند نمود. دولت همچنین سازمانهای مردمی، را حمایت می کند تا خود موجبات توسعه و پیشرفت خود را فراهم آورند. /

اصل ۱۳ /

۱ - اقتصاد کشور، بر پایه اقتصاد برنامه ای سوسیالیستی استوار و هدف آن نفی هر گونه استثمار در جامعه است ۲ . - هدف برنامه ریزی اقتصادی در سوریه، تحقق توسعه و پیشرفت اقتصادی در کشور می باشد. /

اصل ۱۴ /

مالکیت سه نوع می باشد و حدود آن را قانون تعیین می کند: ۱ - مالکیت ملی: شامل منابع طبیعی و اموال عمومی و تاسیسات و سازمان های ملی شده یا سازمانهایی است که توسط دولت ایجاد می شود و بهره برداری و مدیریت آنها در جهت مصالح عمومی به عهده دولت است. آحاد ملت موظف به حراست از آنها می باشد. ۲ - مالکیت عمومی: شامل اموال سازمانهای عمومی و حرفه ای، واحدهای تولیدی و جمعیت های تعاونی و سایر سازمان های اجتماعی می باشد. حفظ و حمایت از این اموال را قانون تضمین می کند. ۳ - مالکیت خصوصی: شامل اموال خصوصی افراد می باشد و نقش آن در اقتصاد کشور و در چارچوب برنامه توسعه اقتصادی توسط قانون تعیین می گردد. نحوه استفاده از این اموال نباید برخلاف مصالح جامعه باشد. /

اصل ۱۵ /

۱ - سلب مالکیت خصوصی جز در مورد تامین منافع عمومی، ممنوع است و در این صورت نیز باید غرامت به طور عادلانه و طبق قانون پرداخت شود. ۲ - مصادره عمومی اموال ممنوع است ۳ . - مصادره اختصاصی اموال تنها به موجب حکم مقامات قضایی ممکن خواهد بود. ۴ - مصادره اختصاصی به حکم قانون و با پرداخت غرامت عادلانه جایز است. /

اصل ۱۶ /

بالاترین میزان مالکیت در بخش کشاورزی به موجب قانون تعیین می شود. به نحوی که از دهقانان و کارگران بخش کشاورزی در برابر استثمار و افزایش سطح تولید حمایت گردد. /

اصل ۱۷ /

حق وارثت مطابق قانون تضمین می گردد. /

اصل ۱۸ /

پس انداز یک وظیفه همگانی است و دولت آن را حمایت، تشویق و سازماندهی می نماید. /

اصل ۱۹ /

مالیاتها بر اساس عدالت و به صورت تصاعدی و در جهت تحقق اصول برابری و عدالت اجتماعی وضع می گردد. /

اصل ۲۰ /

هدف از بهره برداری از منسبات اقتصادی در بخش خصوصی و عمومی، رفع نیازمندیهای جامعه و افزایش درآمد ملی و تامین رفاه مردم است. /

اصل ۲۱ /

هدف نظام آموزشی و فرهنگی، پرورش یک نسل عرب متحد سوسیالیستی است که دارای اندیشه علمی بوده، به سرزمین و تاریخ خود وابستگی داشته و به میراث خود افتخار نماید و همچنین دارای روحیه عالی مبارزه برای تحقق اهداف امت عرب در وحدت ملی، آزادی و سوسیالیسم بوده و در راه خدمت به پیشرفت و ترقی بشریت مشارکت داشته باشد. /

اصل ۲۲ /

نظام آموزشی کشور، پیشرفت مستمر ملت را تامین و همواره در صدد رفع نیازهای آنان در زمینه توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی خواهد بود. /

اصل ۲۳ /

۱ - فرهنگ ملی سوسیالیستی، زیربنای ایجاد جامعه عربی متحد سوسیالیست می باشد و هدف آن تحکیم ارزشهای اخلاقی، تحقق آرمانهای عالی امت عرب، توسعه جامعه و خدمت به اهداف انسانی است. وظیفه دولت تشویق و پشتیبانی از این

فرهنگ است ۲ - پرورش استعدادها و قابلیت‌های فنی از پایه‌های پیشرفت و توسعه جامعه است. خلاقیت‌های فنی نقش اساسی در حیات ملی دارد، دولت باید زمینه پرورش آن را فراهم نماید. ۳ - تربیت بدنی در ساختن جامعه یک عامل اساسی است و دولت برای پرورش نسلی که از حیث تن و روان و اندیشه نیرومند باشد، آن را تشویق خواهد کرد. / اصل ۲۴

۱ - دانش و تحقیقات و دستاوردهای علمی از ارکان اصلی برای پیشرفت جامعه سوسیالیست عرب می باشد، و دولت موظف است به طور کامل از آنها حمایت نماید. ۲ - حقوق متلفین و مخترعینی که در جهت خدمت به مصالح ملی گام برمی دارند، مورد حمایت دولت می باشد. / اصل ۲۵

۱ - آزادی یک حق مقدس است. دولت، آزادی فردی اتباع را تضمین و حیثیت و امنیت آنان را حفظ می نماید. ۲ - حاکمیت قانون در جامعه و بر دولت یک اصل اساسی به شمار می رود. ۳ - اتباع کشور از حیث حقوق و تکالیف در برابر قانون برابرند. ۴ - دولت اصل امکانات مساوی را برای کلیه اتباع کشور تضمین خواهد کرد. / اصل ۲۶

هر یک از اتباع کشور حق مشارکت در زندگی سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی را دارد. قانون نحوه این مشارکت را تعیین خواهد نمود. / اصل ۲۷

آحاد ملت از حقوق و آزادیها مطابق قانون بهره مند خواهند بود. اصل ۲۸ /

۱ - هر شخص متهم، تا زمانی که به موجب حکم قطعی مقامات قضایی مجرم شناخته نشده است، بی گناه محسوب می گردد. ۲ - سلب آزادی و بازداشت افراد مجاز نیست مگر به موجب قانون ۳ - هیچ کس نباید مورد شکنجه جسمی و یا روانی قرار گیرد و یا این که با او رفتار توهین آمیز شود. مجازات متخلفین را قانون معین می کند. ۴ - حق دادخواهی و طی تشریفات اقامه دعوی و دفاع در محاکم به موجب قانون تضمین می شود. / اصل ۲۹

جرایم و مجازاتها به موجب قانون تعیین خواهد شد. / اصل ۳۰

احکام و قوانین ناظر به آینده است و عطف به ماسبق نمی شود. مگر آن که قانون در امور غیر کیفری، ترتیب دیگری مقرر دارد. / اصل ۳۱

محل سکونت اشخاص از تعرض مصون است. ورود به منازل اشخاص و بازرسی آن مجاز نیست، مگر در مواردی که قانون مقرر کرده است. اصل ۳۲ /

محرمانه بودن مراسلات پستی و ارتباطات تلفنی به موجب قانون تضمین می گردد. / اصل ۳۳

۱ - تبعید افراد ملت از کشور ممنوع است ۲ - همه افراد ملت حق عبور و مرور در سراسر کشور را دارند، مگر آن که به موجب احکام مقامات قضایی، یا در اجرای قوانین بهداشت و سلامت عمومی محدود شده باشند. / اصل ۳۴

پناهندگان سیاسی به دلیل عقاید سیاسی و دفاع از آزادی به کشورشان مسترد نخواهند شد. / اصل ۳۵

۱ - آزادی عقیده تضمین می گردد و تمامی مذاهب مورد احترام دولت می باشند. ۲ - دولت آزادی انجام شعار مذهب را در صورتی که محل به نظم عمومی نباشد، تضمین می کند. / اصل ۳۶

۱ - شغل، حق و تکلیف کلیه اتباع کشور است. دولت زمینه اشتغال آحاد ملت را فراهم می نماید. ۲ - هر کس حق دارد در مقابل کارایی و نوع شغل که انجام می دهد، دستمزد متناسبی مطالبه نماید. دولت استفاده از این حق را برای افراد تضمین می نماید. ۳ - دولت ساعات کار را تعیین می کند و تامین اجتماعی کارگران را بر عهده دارد، حق استراحت و برخورداری از مرخصی و پاداش و جبران خسارت آنان را تنظیم می نماید. / اصل ۳۷

آموزش و پرورش برعهده دولت و در تمام مراحل رایگان می باشد. آموزش مرحله ابتدایی الزامی است و دولت تلاش می کند آن را در سایر مراحل نیز اجباری نموده و با نظارت بر اجرای برنامه های آموزشی آن را در جهت رفع نیازهای جامعه و تولید رهبری نماید. / اصل ۳۸

کلیه اتباع کشور از حق آزادی بیان به وسایل مختلف و نظارت بر امور و انتقاد سازنده که موجب سلامت زندگی ملی و قومی و تحکیم نظام سوسیالیستی باشد، برخوردارند. آزادی مطبوعات و چاپ و انتشارات طبق قانون مورد حمایت دولت است. / اصل ۳۹

تشکیل اجتماعات و تظاهرات مسالمت آمیز در چارچوب قانون اساسی آزاد است. نحوه اعمال این حق به موجب قانون معین خواهد شد. اصل ۴۰ /

۱ - کلیه آحاد ملت موظف به دفاع از امنیت کشور و احترام به قانون اساسی و نظام وحدتگرای سوسیالیستی آن می باشند. ۲ - انجام خدمت سربازی اجباری است و چگونگی آن را قانون تعیین می کند. / اصل ۴۱

پرداخت مالیات و سایر عوارض عمومی به موجب قانون الزامی است. اصل ۴۲ /

حفظ وحدت ملی و حراست از اسرار دولت وظیفه همگانی و الزامی می باشد. / اصل ۴۳

شرایط تابعیت کشور عربی سوریه به موجب قانون معین می شود. در مورد مهاجران سوری عرب و فرزندانشان و نیز اتباع سایر کشورهای عربی تسهیلات ویژه ای برقرار خواهد شد. / اصل ۴۴

۱ - خانواده، کانون اساسی جامعه است و دولت از آن حمایت می نماید. ۲ - دولت، ازدواج را مورد تشویق و حمایت قرار داده و می کوشد هر گونه موانع مادی و اجتماعی را که بر سر راه آن قرار گیرد برطرف سازد و از مادران و نوزادان کشور حمایت نموده و شرایط مناسب را جهت رشد استعدادهای کودکان و جوانان فراهم سازد. اصل ۴۵ /

دولت همه گونه تسهیلات لازم را جهت شرکت فعال زنان در امور سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی فراهم و مشارکت فعال آنان را در ایجاد جامعه سوسیالیست عرب، مرتفع می نماید. / اصل ۴۶

۱ - دولت باید در موارد سوانح، بیماری، ازکارافتادگی، فقدان سرپرست و پیری، اتباع کشور و خانواده های آنان را تامین نماید. ۲ - بهداشت هموطنان و تهیه امکانات لازم جهت پیشگیری از بیماری، درمان و مداوای آنان مورد حمایت دولت است. / اصل ۴۷

تأمین خدمات فرهنگی، اجتماعی و بهداشتی مخصوصا برای روستاها به منظور بالا بردن سطح زندگی آنان از وظایف دولت است. / اصل ۴۸

کارکنان بخش های عمومی از حق تشکیل اتحادیه کارگری، منسبات اجتماعی و حرفه ای و انجمن های تعاونی تولیدی و یا خدماتی برخوردار می باشند. چارچوب منسبات مربوطه، روابط آنها با یکدیگر و حدود فعالیت آنها را قانون معین خواهد کرد. / اصل ۴۹

سازمانهای عمومی، برای تحقق اهداف زیر، طبق قانون به طور فعال مشارکت می نمایند: ۱ - ساختن جامعه سوسیالیست عرب و حمایت از نظام مزبور. ۲ - برنامه ریزی و هدایت اقتصاد سوسیالیستی کشور. ۳ - بهبود شرایط کار و بهداشت و فرهنگ و امور دیگری که به زندگی افراد مربوط باشد. ۴ - پیشبرد فعالیتهای علمی و فنی و تحول در روش های تولید. ۵ - نظارت عمومی بر منسبات دولتی. / اصل ۵۰

۱ - مجلس خلق به موجب قانون اساسی عهده دار امر قانونگذاری است ۲ - انتخابات نمایندگان مجلس خلق به صورت عمومی، مخفی، مستقیم و با تساوی افراد و طبق قانون مربوطه صورت می گیرد. / اصل ۵۱

دوره نمایندگی مجلس خلق چهار سال میلادی بوده و از تاریخ نخستین اجلاس آن آغاز می گردد و تمدید دوره نمایندگی مگر در حالت جنگ و به موجب قانون، مجاز نمی باشد. /

اصل ۵۲ / هر یک از نمایندگان مجلس خلق عهده دار نمایندگی همه مردم است و نمی توان تحت هیچگونه قید و شرطی این حق را محدود نمود. نمایندگان بر اساس وجدان و شرافت خویش به وظیفه نمایندگی می پردازند. /

اصل ۵۳ / حوزه های انتخابیه و تعداد نمایندگان مجلس خلق به موجب قانون معین می گردد، به شرط آن که حداقل نیمی از نمایندگان مجلس را کارگران و کشاورزان تشکیل دهند. منظور از اصطلاحات کارگر و کشاورز را قانون بیان خواهد کرد. /

اصل ۵۴ / رای دهندگان باید هجده سال تمام داشته و نام آنان در دفتر ثبت احوال کشور ثبت شده باشد و واجد شرایط مقرر در قانون انتخابات باشند. اصل ۵۵ / مقررات مربوط به انتخابات و مراجعه به آرای عمومی و شرایط لازم برای نمایندگی مجلس خلق را قانون تعیین می کند. /

اصل ۵۶ / کارکنان دولت و بخشهای عمومی می توانند نامزد عضویت در مجلس خلق شوند و کارکنان منتخب بجز مواردی که قانون معین می کند، به طور کامل عهده دار وظایف نمایندگی خواهند بود. شغل قبلی آنان محفوظ و مدت نمایندگی جز ایام خدمت به حساب می آید. /

اصل ۵۷ / قانون انتخابات باید شامل موارد زیر باشد: ۱ - آزادی رای دهندگان در انتخاب نماینده و امنیت انتخابات ۲ - حق نظارت نامزدها بر جریان انتخابات ۳ - مجازات کسانی که در اراده رای دهندگان ایجاد اختلال نمایند. /

اصل ۵۸ / ۱ - انتخابات دوره جدید ظرف نود روز از تاریخ انقضای دوره قبلی مجلس خلق صورت می گیرد. ۲ - چنانچه بعد از انقضای نود روز، انتخابات جدید انجام نگیرد، مجلس قبلی مجدداً تشکیل می شود و تا انتخابات مجلس جدید به کار خود ادامه خواهد داد. /

اصل ۵۹ / اگر به هر دلیلی یکی از کرسی های مجلس خلق خالی شود و مدت باقیمانده از دوره مجلس کمتر از شش ماه نباشد، یک عضو جدید ظرف ۹۰ روز از تاریخی که کرسی مزبور خالی شده، انتخاب می گردد. عضویت نماینده جدید نیز با انقضای دوره مربوطه خاتمه می یابد. قانون، مواردی را که کرسی مجلس بدون نماینده می شود، تعیین خواهد کرد. /

اصل ۶۰ / ۱ - مجلس خلق با فرمان رییس جمهور ظرف پانزده روز از تاریخ اعلام نتایج انتخابات، تشکیل می گردد اما چنانچه در مدت مذکور فرمان صادر نشود، مجلس حتماً در روز شانزدهم تشکیل جلسه خواهد داد. ۲ - در اولین جلسه مجلس، رییس و اعضای دبیرخانه مجلس انتخاب می شوند. /

اصل ۶۱ / مجلس خلق دارای سه اجلاسیه منظم سالانه خواهد بود. تاریخ و مدت اجلاسیه ها را آیین نامه داخلی تعیین خواهد کرد. و نیز می تواند اجلاسیه های فوقالعاده تشکیل دهد. اجلاسیه های فوق العاده به تصمیم رییس مجلس یا به درخواست کتبی رییس جمهور و یا یک سوم اعضای مجلس تشکیل می شود. /

اصل ۶۲ / در صورتی که طبق تحقیق و گزارش دادگاه عالی قانون اساسی، صحت انتخابات مربوط به نماینده ای مخدوش باشد، مراتب ظرف یک ماه به وی ابلاغ و از کار برکنار می شود. به هر حال، ابطال نمایندگی مجلس موکول به رای اکثریت می باشد. /

اصل ۶۳ / نمایندگان، قبل از آغاز نمایندگی باید سوگند مذکور در اصل هفتم قانون اساسی را به صورت علنی در برابر مجلس خلق یاد کنند. /

اصل ۶۴ / پرداخت حقوق و مزایای اعضای مجلس خلق به موجب قانون تعیین می گردد. /

اصل ۶۵ / مجلس آیین نامه داخلی خود را در مورد نحوه انجام کار و وظایف مجلس به تصویب خواهد رساند. /

اصل ۶۶ / اعضای مجلس خلق را به سبب انتقاد از امور و نظراتی که اظهار می نمایند و یا آراییی که در جلسات علنی یا محرمانه مجلس و کمیسیونهای آن می دهند، نمی توان مورد بازخواست جزایی یا مدنی قرار داد. اصل ۶۷ / اعضای مجلس خلق در طول مدت نمایندگی از مصونیت برخوردارند و بجز در موارد ارتکاب جرم مشهود، هیچ گونه اقدام کیفری علیه آنان بدون موافقت قبلی مجلس مجاز نمی باشد. در صورت عدم انعقاد جلسات مجلس، موافقت رییس مجلس لازم است و این امر نیز در نخستین جلسه مجلس به اطلاع نمایندگان خواهد رسید. /

اصل ۶۸ / ۱ - نماینده مجلس از مقام نمایندگی خود برای انجام فعالیتهای دیگر نباید سو استفاده نماید. ۲ - فعالیتهایی که با عضویت در مجلس منافات دارند، به موجب قانون تعیین می گردند. /

اصل ۶۹ / ۱ - رییس مجلس خلق، نمایندگی مجلس (قوه مقننه) را به عهده داشته و به نیابت از طرف مجلس امضا و صحبت می کند. ۲ - مجلس دارای گارد ویژه ای می باشد که تحت فرمان رییس مجلس عمل می کند. هیچ یک از نیروهای مسلح دیگر حق ورود به مجلس را بدون اجازه رییس مجلس ندارند. /

اصل ۷۰ / اعضای مجلس خلق، طبق آیین نامه داخلی می توانند طرح قانونی پیشنهاد و هیات وزیران و یا یک وزیر را مورد سنال و استیضاح قرار دهند. /

اصل ۷۱ / مجلس خلق عهده دار وظایف زیر می باشد: ۱ - اعلام نامزدی ریاست جمهوری ۲ - تصویب قوانین ۳ - بحث پیرامون سیاستهای دولتی ۴ - تصویب بودجه عمومی و برنامه های توسعه کشور. ۵ - تصویب معاهدات و قراردادهای بین المللی در زمینه امنیت کشور که مشتمل بر معاهدات مربوط به صلح و پیمانها و کلیه معاهدات مربوط به حق حاکمیت است. همچنین قراردادهایی که به شرکتها و مؤسسات خارجی اجازه کسب امتیازاتی را در داخل کشور می دهد و نیز معاهدات و قراردادهایی که موجب هزینه های پیش بینی نشده در بودجه کشور می گردد، یا این که با قوانین موضوع، تعارض داشته و نیاز به قانون جدید باشد، از وظایف مجلس می باشد. ۶ - تصویب عفو عمومی ۷ - قبول یا رد استعفای یکی از نمایندگان مجلس ۸ - اعلام رای عدم اعتماد نسبت به هیات وزیران یا یکی از وزیران. /

اصل ۷۲ / صدور رای عدم اعتماد نسبت به کابینه یا یک وزیر موکول به استیضاح قبلی کابینه یا آن وزیر می باشد. تقاضای رای عدم اعتماد یا پیشنهاد حداقل یک پنجم اعضای مجلس خلق صورت می گیرد و صدور آن منوط به تصویب اکثریت اعضای مجلس است. اگر رای عدم اعتماد نسبت به کابینه باشد، رییس هیات وزیران، استعفای خود را تقدیم رییس جمهور می نماید و چنانچه در مورد وزیر معینی باشد، وزیر مربوطه استعفا می دهد. /

اصل ۷۳ / به منظور جمع آوری اطلاعات و پژوهش و تحقیق درمسایل مربوط به وظایف خود مجلس می تواند کمیسیونهایی تشکیل دهد. /

اصل ۷۴ / لایحه بودجه، حداقل دو ماه قبل از آغاز سال مالی آینده به مجلس خلق تسلیم خواهد شد. بودجه قبل از تصویب مجلس، معتبر و لازم الاجرا نمی باشد. اصل ۷۵ / تصویب اقلام بودجه، فصل به فصل صورت می گیرد. طریقه تنظیم بودجه را قانون تعیین می کند. /

اصل ۷۶ / برای هر سال مالی فقط یک بودجه تنظیم می گردد. آغاز سال مالی را قانون تعیین می کند. /

اصل ۷۷ / چنانچه مجلس خلق نتواند تا شروع سال مالی جدید لایحه بودجه را به تصویب برساند، تا تصویب لایحه مذکور، بر اساس بودجه سال گذشته عمل و درآمدها نیز به موجب قوانین موجود دریافت می گردد. /

اصل ۷۸ /
تغییر محل اقامت بودجه از یک فصل به فصول دیگر مجاز نیست مگر طبق قانون. /
اصل ۷۹ /
مجلس، ارقام پیش بینی شده درآمدها و هزینه های مذکور در لایحه بودجه را نمی تواند افزایش دهد. /
اصل ۸۰ /
مجلس می تواند پس از تصویب بودجه، با وضع قانون، هزینه های جدیدی را پیش بینی و طریق تامین آن را تعیین نماید. /
اصل ۸۱ /
وضع، اصلاح، یا لغو مالیات مجاز نمی باشد، مگر به موجب قانون. اصل ۸۲ /
تفریع حسابهای سال مالی حداکثر ظرف دو سال پس از پایان سال مزبور، تقدیم مجلس خلق خواهد شد. بستن حسابها به موجب قانون صورت خواهد گرفت. مقرراتی که برای تصویب بودجه لازم است، در مورد بستن حسابها نیز رعایت خواهد شد. /
اصل ۸۳ /
نامزد مقام ریاست جمهوری باید عرب تبعه سوریه، دارای چهل سال تمام و اهلیت تمتع از حقوق مدنی و سیاسی باشد. /
اصل ۸۴ /
۱ - نامزدی برای مقام ریاست جمهوری به پیشنهاد رهبری حزب سوسیالیست عرب در سوریه و به وسیله مجلس خلق به عمل خواهد آمد و سپس به آرای عمومی مردم ارجاع خواهد شد. ۲ - مراجعه به آرای عمومی به درخواست رییس مجلس خلق صورت می گیرد. ۳ - انتخاب رییس جمهور جدید حداقل سی روز و حداکثر شصت روز پیش از پایان دوره ریاست جمهور قبلی انجام می شود. ۴ - نامزد معرفی شده با اکثریت مطلق آرای انتخاب کنندگان، به مقام ریاست جمهوری برگزیده می شود و چنانچه اکثریت لازم به دست نیاید، مجلس شخص دیگری را با همان روش قبلی معرفی می نماید. این امر باید در ظرف مدت یک ماه پس از تاریخ اعلام نتایج مرحله اول انتخابات صورت گیرد. /
اصل ۸۵ /
رییس جمهور برای یک دوره هفت ساله میلادی انتخاب می شود. دوره مزبور از روز انقضای دوره ماموریت رییس جمهور قبلی آغاز می گردد. اصل ۸۶ /
چنانچه رییس جمهور نتواند به طور موقت وظایف خود را انجام دهد، معاون رییس جمهور اداره امور را به عهده می گیرد. /
اصل ۸۷ /
در صورت استعفا، رییس جمهور باید مراتب را طی نامه ای خطاب به مجلس خلق اعلام نماید. /
اصل ۸۸ /
در صورت عدم توانایی رییس جمهور در انجام وظایف محوله، معاون اول یا معاونی که توسط رییس جمهور معرفی می شود، تصدی امور را به عهده می گیرد و چنانچه موانع دائمی از قبیل فوت یا استعفا، رییس جمهور پیش آید، رییس جمهور جدید بر طبق تشریفات مقرر در اصل ۸۴ قانون اساسی طی یک همه پرسی انتخاب خواهد شد. این امر ظرف مدت حداکثر نود روز باید انجام گیرد. در صورتی که مجلس منحل و یا کمتر از نود روز به پایان دوره آن باقی مانده باشد، معاون اول رییس جمهور تا تشکیل مجلس جدید عهده دار وظایف رییس جمهور خواهد شد. /
اصل ۸۹ /
در صورتی که مقام ریاست جمهوری بدون تصدی بوده و جانشینی نیز نداشته باشد، رییس هیات وزیران وظایف و اختیارات رییس جمهور را تا زمان برگزاری همه پرسی برای انتخاب ریاست جمهور جدید که طی ۹۰ روز باید انجام شود، به عهده خواهد گرفت. /
اصل ۹۰ /
رییس جمهور قبل از آن که کار خود را شروع کند، سوگند مذکور در اصل هفتم قانون اساسی را در برابر مجلس خلق یاد خواهد کرد. /
اصل ۹۱ /
رییس جمهور به سبب اقداماتی که در اجرای وظایف خود انجام می دهد، مسئولیت ندارد، مگر در صورت ارتکاب خیانت به میهن. طرح موضوع اتهام رییس جمهور توسط یک سوم اعضای مجلس خلق به عمل می آید و باید به وسیله رای علنی و اکثریت دو سوم اعضای مجلس خلق در جلسه محرمانه به تصویب برسد، محاکمه رییس جمهور فقط در برابر دیوان عالی قانون اساسی صورت خواهد گرفت. /
اصل ۹۲ /
تشریفات، امتیازات و حقوقی که مختص مقام ریاست جمهوری است، به موجب قانون تعیین می گردد. /
اصل ۹۳ /
۱ - رییس جمهور بر حسن اجرای قانون اساسی و انجام منظم وظایف قوای سه گانه و بقای دولت نظارت می نماید. ۲ - رییس جمهور به نیابت از جانب مردم و در محدوده قانون اساسی عهده دار قوه مجریه است. /
اصل ۹۴ /
رییس جمهور سیاست عمومی دولت را با مشورت هیات وزیران تعیین و بر اجرای آن نظارت می نماید. /
اصل ۹۵ /
رییس جمهور می تواند برای انجام وظایف قانونی خود یک یا چند معاون داشته باشد و پاره ای از اختیارات خود را به آنان تفویض کند. نصب رییس هیات وزیران و معاونان وی و وزیران و معاونان آنها و قبول استعفا و عزل آنان با رییس جمهور است. /
اصل ۹۶ /
معاونان رییس جمهور باید قبل از تصدی مقام خود در برابر رییس جمهور سوگند مقرر در اصل هفتم قانون اساسی را یاد نمایند. /
اصل ۹۷ /
رییس جمهور می تواند از هیات وزیران دعوت نماید که تحت ریاست وی تشکیل جلسه دهند. وی همچنین می تواند از وزیران بخواهد که به او گزارش کارها را تسلیم نمایند. /
اصل ۹۸ /
دستور اجرای قوانین مصوب از سوی مجلس خلق به وسیله رییس جمهور صادر می شود. رییس جمهور می تواند نسبت به قوانین مصوب ظرف یک ماه از تاریخ وصول، با ذکر دلیل اعتراض نماید و چنانچه قوانین مذکور توسط اکثریت دو سوم نمایندگان برای بار دوم مورد تصویب قرار گیرد، رییس جمهور باید دستور اجرای آن را صادر کند. اصل ۹۹ /
رییس جمهور با رعایت قوانین، فرمانها، احکام و دستورالعملها را صادر می نماید. /
اصل ۱۰۰ /
اعلان جنگ و بسیج عمومی و عقد صلح توسط رییس جمهور و با موافقت مجلس خلق، صورت خواهد گرفت. /
اصل ۱۰۱ /
اعلام حالت فوق العاده در کشور و لغو آن به ترتیب مقرر در قانون، از اختیارات رییس جمهور است. /
اصل ۱۰۲ /
رئسای هیاتهای سیاسی از سوی رییس جمهور به کشورهای خارجی اعزام می شوند و استوارنامه رئسای هیاتهای سیاسی خارجی به وی تقدیم می گردد. /
اصل ۱۰۳ /
رییس جمهور فرمانده کل قوا و نیروهای مسلح می باشد و تمام فرمانها و دستورالعملهای ضروری را در انجام آن صادر می کند. رییس جمهور حق تفویض این اختیارات را دارد. /
اصل ۱۰۴ /
تنفیذ معاهدات و موافقت نامه های بین المللی و الغای آنها طبق مقررات قانون اساسی با رییس جمهور است. /
اصل ۱۰۵ /
صدور فرمان عفو خاص و رد اعتبارنامه ها با رییس جمهور است. اصل ۱۰۶ /
اعطای مدالها و نشانها از اختیارات رییس جمهور است. /
اصل ۱۰۷ /
۱ - رییس جمهور می تواند طی حکمی با ذکر دلیل مجلس خلق را منحل کند. انتخابات جدید ظرف ۹۰ روز از تاریخ انحلال مجلس به عمل خواهد آمد. ۲ - منحل کردن مجلس خلق با دلایل واحد یک بار مجاز است. /
اصل ۱۰۸ /

۱ - رییس جمهور می تواند مجلس خلق را برای تشکیل جلسه فوق العاده دعوت کند. ۲ - رییس جمهور می تواند به مجلس پیام فرستاده و یا در جلسه مجلس بیاناتی ایراد نماید. / اصل ۱۰۹ /

رییس جمهور طبق قانون، مقامات کشوری و لشکری را منصوب و به خدمت آنان خاتمه می دهد. / اصل ۱۱۰ /

رییس جمهور می تواند لوائح قانونی را تهیه و جهت بررسی و تصویب به مجلس خلق ارسال نماید. / اصل ۱۱۱ /

۱ - در صورت عدم تشکیل مجلس خلق، وضع قانون به عهده رییس جمهور است. قوانین مزبور، در نخستین جلسه منعقد به مجلس تقدیم خواهد شد. ۲ - چنانچه ضرورت فوق العاده در ارتباط با مصالح و امنیت ملی اقتضا نماید، رییس جمهور اختیار قانونگذاری را به عهده خواهد گرفت، مشروط بر این که کلیه قوانینی که بدین ترتیب وضع می شوند در نخستین جلسه به مجلس تقدیم گردد. ۳ - مجلس خلق می تواند قوانینی را که به موجب دو بند پیشین وضع شده است، نسخ یا اصلاح نماید. این امر باید با رای اکثریت دو سوم اعضای حاضر در جلسه صورت گیرد، مشروط بر این که این تعداد کمتر از اکثریت مطلق اعضای مجلس نباشد. نسخ و اصلاح مذکور، عطف به ماسبق نمی شود. چنانچه مجلس قوانینی را که به آن ارجاع شده نسخ یا اصلاح ننماید، آن قوانین تصویب شده تلقی خواهد شد و نیازی به رای گیری نیست. ۴ - رییس جمهور در فاصله بین دو دوره مجلس، اختیار قانونگذاری را به عهده خواهد گرفت. قوانینی که بدین ترتیب وضع می شوند، به مجلس خلق ارجاع نخواهند شد. اصلاح و لغو این قوانین طبق تشریفات مقرر برای اصلاح و نسخ قوانین موجود می باشد. / اصل ۱۱۲ /

رییس جمهور می تواند امور مهمی را که با مصالح و منافع عالی کشور بستگی دارد، به آرای عمومی ارجاع کند. نتیجه آرای عمومی از سوی رییس جمهور منتشر خواهد شد و از تاریخ انتشار لازم الاجرا و نافذ خواهد بود. / اصل ۱۱۳ /

در صورت بروز حوادث بسیار خطرناک که وحدت ملی، امنیت و تمامیت ارضی کشور را مورد تهدید قرار داده و یا این که انجام وظایف دولتی را طبق قانون اساسی غیر ممکن سازد، رییس جمهور می تواند برای مقابله با این مخاطرات تدابیر سریع اتخاذ نماید. / اصل ۱۱۴ /

رییس جمهور می تواند مجامع، شوراهای و کمیته های ویژه تشکیل دهد. صلاحیت و حدود اختیارات آنها در احکام مربوط به آنها، تعیین خواهد شد. / اصل ۱۱۵ /

۱ - هیات وزیران بالاترین رکن اجرایی و اداری کشور است که از رییس هیات وزیران، معاونان او و وزرا تشکیل می شود، و بر اجرای قوانین و مقررات و سازمانهای دولتی نظارت می نماید. ۲ - رییس هیات وزیران بر اعمال وزرا نظارت دارد. ۳ - حقوق و مزایای رییس هیات وزیران و معاونان وی و وزیران به موجب قانون معین می گردد. / اصل ۱۱۶ /

رییس هیات وزیران، معاونان وی، وزیران و معاونان آنان هنگام تشکیل کابینه جدید و پیش از تصدی مشاغل خود، در برابر رییس جمهور سوگند مذکور در اصل هفتم قانون اساسی را یاد می کنند. در صورت ترمیم کابینه فقط وزیران جدید این سوگند را یاد خواهند کرد. / اصل ۱۱۷ /

رییس هیات وزیران و وزیران، در برابر رییس جمهور مسئول می باشند. / اصل ۱۱۸ /

۱ - کابینه، پس از تشکیل، سیاست کلی و برنامه کار خود را تقدیم مجلس خلق خواهد کرد. ۲ - کابینه هر سال درباره اجرای برنامه های توسعه و افزایش تولید به مجلس خلق گزارش می دهد. / اصل ۱۱۹ /

وزیر در راس امور اداری وزارتخانه خود قرار دارد و مجری سیاست کلی دولت در رابطه با وزارتخانه مزبور می باشد. / اصل ۱۲۰ /

وزیران در طول دوره وزارت نمی توانند عضو هیات مدیره شرکتهای خصوصی یا نماینده آنها باشند. همچنین از اشتغال به فعالیتهای تجاری یا صنعتی یا مشاغل آزاد ممنوع می باشند. وزیران در طول دوره وزارت، به طور مستقیم یا غیر مستقیم، حق شرکت در پیمانکاریهای دولتی یا مزایده و مناقصه را با وزارتخانه ها، سازمانها و دوایر یا شرکتهای دولتی ندارند. / اصل ۱۲۱ /

حدود مسئولیتهای کیفری و مدنی وزیران را قانون تعیین خواهد کرد. / اصل ۱۲۲ /

هنگامی که دوره ماموریت رییس جمهور پایان یابد یا به طور دایم از انجام وظایف خویش ناتوان شود، هیات وزیران اداره امور کشور را تا زمان تعیین کابینه جدید توسط رییس جمهور جدید، به عهده خواهد گرفت. / اصل ۱۲۳ /

هر گاه وزیری در زمان تصدی وزارتخانه و در ارتباط با امور محوله، مرتکب جرمی شود، رییس جمهور می تواند او را جهت محاکمه به مراجع صالح معرفی نماید. محاکمه بر طبق قوانین عادی و قانون اساسی صورت خواهد گرفت. / اصل ۱۲۴ /

پس از صدور کیفرخواست، بی درنگ وزیر مذکور از کار برکنار و تا رسیدگی محکمه به اتهام انتسابی، از انجام وظایف خویش معلق خواهد شد. استعفا و یا عزل وزیر، مانع از محاکمه وی نخواهد شد. نحوه دادرسی و محاکمه وی به ترتیب مقرر در قانون صورت می گیرد. / اصل ۱۲۵ /

مقام وزارت و عضویت در مجلس خلق را می توان همزمان عهده دار بود. / اصل ۱۲۶ /

مقررات مربوط به وزیران، نسبت به معاونان آنها نیز قابل اجرا می باشد. / اصل ۱۲۷ /

وظایف هیات وزیران به شرح زیر است: ۱ - مشارکت با رییس جمهور در تهیه و تنظیم سیاست عمومی کشور و اجرای آن. ۲ - هدایت، هماهنگی و پیگیری امور وزارتخانه ها و کلیه ادارات و سازمانهای عمومی تابع دولت. ۳ - تنظیم بودجه عمومی کشور. ۴ - تنظیم لوائح قانونی. ۵ - تنظیم برنامه های اقتصادی و افزایش تولید و بهره برداری از ثروتهای ملی و هرگونه فعالیتی که موجب کمک به توسعه اقتصادی و افزایش درآمد ملی چا فراهم نماید. ۶ - دریافت و اعطای وام بر طبق مقررات قانون اساسی. ۷ - انعقاد موافقتنامه ها و معاهدات، طبق مقررات قانون اساسی. ۸ - پیگیری اجرای قوانین، حفظ امنیت کشور و حمایت از حقوق اتباع کشور و مصالح ملی. ۹ - صدور تصویبنامه های اجرایی و اداری و نظارت بر اجرای آنها. / اصل ۱۲۸ /

رییس هیات وزیران و وزرا علاوه بر اختیارات مزبور، دارای اختیاراتی که به موجب قوانین دیگر معین شده است نیز می باشند، مشروط بر این که با اختیاراتی که به موجب قانون اساسی به سایر مقامات دولتی اعطا شده است، مغایر نباشد. / اصل ۱۲۹ /

۱ - شوراهای خلقی محلی، مجامعی هستند که اختیارات خود را در واحدهای اداری بر طبق مقررات قانون اعمال می کنند. ۲ - واحدهای اداری به موجب قانون تعیین می گردند. / اصل ۱۳۰ /

شیوه انتخاب و تشکیل و حقوق اعضا و وظایف و دیگر مقررات مربوط به شوراهای خلقی محلی، به موجب قانون معین می گردد. / اصل ۱۳۱ /

قوه قضاییه مستقل است. رییس جمهور با کمک شورای عالی قضایی این استقلال را تضمین می نماید. / اصل ۱۳۲ /

ریاست شورای عالی قضایی را رییس جمهور بر عهده دارد. اختیارات، نحوه تشکیل و آیین دادرسی در این شورا را قانون معین خواهد کرد. / اصل ۱۳۳ /

۱ - قضات مستقل هستند و در امر قضاوت تابع هیچ مرجعی به جز قانون نیستند. ۲ - شرافت، وجدان و بی طرفی قضات ضامن حقوق و آزادیهای فردی خواهد بود. / اصل ۱۳۴ /

احکام قضایی، به نام خلق عرب در سوریه صادر می گردد. / اصل ۱۳۵ /

سازمان قضایی از حیث تشکیلات و اقسام محاکم و حدود صلاحیت آنها، به موجب قانون تعیین خواهد شد. / اصل ۱۳۶ /

شرایط انتصاب، ارتقا، انتقال، مجازات و عزل قضات به موجب قانون تعیین خواهد شد. / اصل ۱۳۷ /

دادرستانى كل يك سازمان قضايى است كه در راس آن وزير دادگستري قرار دارد. قانون وظائف و اختيارات آن را تعيين خواهد كرد. /

اصل ۱۳۸ /

ديوان دولت مسأوليت رسيدگى به تخلفات ادارى را بر عهده دارد. قانون شرايط انتصاب، ترفيع، مجازات و عزل قضات ديوان مزبور را تعيين مى كند. /

اصل ۱۳۹ /

دادگاه عالى قانون اساسى از پنج عضو تشكيل مى شود كه يكي از آنان رياست دادگاه را به عهده دارد. اعضاى دادگاه مذكور به موجب فرمان رئيس جمهور منصوب مى شوند. /

اصل ۱۴۰ /

عضويت همزمان در دادگاه قانون اساسى و در مجلس خلق يا تصدى وزارت ممنوع است. قانون، ساير فعاليتهايى را كه با عضويت دادگاه مغاير است، تعيين خواهد كرد. /

اصل ۱۴۱ /

دوره عضويت در دادگاه عالى قانون اساسى چهار سال و قابل تجديد مى باشد. /

اصل ۱۴۲ /

اعضاى دادگاه عالى قانون اساسى را نمى توان بركنار نمود، مگر به موجب قانون. /

اصل ۱۴۳ /

رئيس دادگاه عالى قانون اساسى و ساير اعضاى آن قبل از تصدى مقام خود در برابر رئيس جمهور و با حضور رئيس مجلس خلق سوگند زير را ياد مى كنند: به خداوند متعال سوگند ياد مى كنم كه قانون اساسى و ساير قوانين را محترم شمارم و وظائف خود را با امانت و صداقت انجام دهم. /

اصل ۱۴۴ /

دادگاه عالى قانون اساسى به اتهامات مربوط به صحت انتخابات نمايندگان مجلس خلق رسيدگى و نتيجه را به مجلس گزارش مى نمايد. اصل ۱۴۵ /

دادگاه عالى قانون اساسى در مورد انطباق قوانين عادى با قانون اساسى رسيدگى و به شرح زير عمل خواهد كرد: ۱ - چنانچه رئيس جمهور يا يك چهارم اعضاى مجلس خلق، قانونى را قبل از اعلام و انتشار، مغاير با قانون اساسى تشخيص دهند و نسبت به آن اعتراض نمايند، اعلام و انتشار آن قانون تا اعلام نظر دادگاه ظرف ۱۵ روز از تاريخ ثبت اعتراض در دادگاه متوقف مى گردد. اگر قانون فوريت داشته باشد، دادگاه عالى قانون اساسى ظرف مدت هفت روز اعلام نظر خواهد نمود. ۲ - چنانچه يك چهارم اعضاى مجلس خلق در مورد انطباق يك فرمان با قانون اساسى ظرف ۱۵ روز از شروع جلسات مجلس خلق اعتراض نمايند، دادگاه عالى قانون اساسى بايد ظرف ۱۵ روز از تاريخ ثبت اعتراض در دادگاه درباره موضوع اعلام نظر كند. ۳ - اگر دادگاه عالى قانون اساسى قانون و يا فرمانى را مغاير با قانون اساسى بداند، آن قسمت كه مغاير با قانون اساسى است، ملغى الاثر بوده و اين امر عطف به ماسبق مى گردد. /

اصل ۱۴۶ /

دادگاه عالى قانون اساسى نمى تواند درباره مشروعيت قوانينى كه توسط رئيس جمهور به مردم ارجاع شده و به وسيله آنان در يك نظرخواهى عمومى تصويب گرديده رسيدگى كند. /

اصل ۱۴۷ /

دادگاه عالى قانون اساسى به درخواست رئيس جمهور نظر خود را نسبت به مطابقت مقررات و لوايح قانونى با قانون اساسى اعلام خواهد نمود. /

اصل ۱۴۸ /

آيين رسيدگى و نحوه تصميم گيرى درباره امورى كه در صلاحيت دادگاه عالى قانون اساسى است و نيز شرايط عضويت در دادگاه، حقوق، مصونيتها و امتيازات و مسأوليتهاى اعضاى دادگاه به موجب قانون تعيين خواهد شد. /

اصل ۱۴۹ /

۱ - رئيس جمهور يا يك سوم اعضاى مجلس خلق، حق پيشنهاد اصلاح قانون اساسى را دارند. ۲ - پيشنهاد اصلاح بايد مشتمل بر متن اصلاحات پيشنهاده و علل و موجبات پيشنهاد مزبور باشد. ۳ - مجلس خلق پس از دريافت پيشنهاد اصلاح قانون اساسى، فوراً كميته ويژه اى براى بحث و بررسى آن تشكيل خواهد داد. ۴ - مجلس خلق، پيشنهاد اصلاح را مورد شور و مذاكره قرار مى دهد و چنانچه با راي سه چهارم اعضا به تصويب برسد و رئيس جمهور نيز موافقت نمايد، اصلاحيه قطعى شده و در قانون اساسى اعمال مى گردد. /

اصل ۱۵۰ /

مقدمه اين قانون اساسى جز جدايى ناپذير آن محسوب مى گردد. اصل ۱۵۱ /

اصلاحى اين قانون اساسى قبل از انقضاى ۱۸ ماه از تاريخ لازم الاجرا شدن آن ممنوع است. /

اصل ۱۵۲ /

پس از تشكيل دادگاه عالى قانون اساسى، رئيس مجلس خلق از دادگاه مزبور تقاضاى رسيدگى به صحت انتخابات نمايندگان را مى نمايد و هيات عمومى دادگاه نتيجه تحقيق و رسيدگى را به رئيس مجلس گزارش مى كند. /

اصل ۱۵۳ /

قوانين و مقررات پيش از تصويب اين قانون اساسى تا زمانى كه اصلاح آن به موجب احكام قانون اساسى صورت نگرفته است، نافذ و معتبر مى باشد. /

اصل ۱۵۴ /

دوره رياست جمهورى فعلى ۷ سال ميلادى از تاريخ انتخاب وي به رياست جمهورى عربى سوريه است. /

اصل ۱۵۵ /

انتخابات نخستين دوره مجلس بر طبق مقررات اين قانون اساسى ظرف نود روز از تاريخ اعلام تصويب آن از طريق همه پرسى صورت مى گيرد. /

اصل ۱۵۶ /

اين قانون اساسى به وسيله رئيس جمهور از طريق روزنامه رسمى منتشر مى شود و از تاريخ تصويب آن در همه پرسى، لازم الاجرا مى گردد. /

/